

ÚDARÁS
CRAOLACHÁIN
NA hÉIREANN

BROADCASTING
AUTHORITY
OF IRELAND

CÓD CLEACHTAIS CÓIRTHRÁDÁLA:

Treoir do Chraoltóirí Seirbhíse Poiblí

Clár na n-Ábhar

1. Réamhrá agus Creat Reachtach	3
2. Cur chuige an BAI maidir leis an Treoir a Fhorbairt	4
3. Scóip na Treorach	5
4. Treoirphrionsabail	5
5. Treoir maidir le Formáid Chóid do Chraoltóirí Seirbhíse Poiblí	7
6. Foráil leis an Treoir a Athbhreithniú	10

1. Réamhrá agus Creat Reachtach

De réir an Achta Craolacháin 2009 (“an t-Acht”), tá ceanglas ar gach craoltóir seirbhíse poiblí (“PSB”), RTÉ agus TG4, cód maidir le cóirthrádail a ullmhú agus a fhoilsiú, a leagann amach na prionsabail a chuirfidh sé i bhfeidhm nuair a bheidh téarmaí á gcomhaontú i dtaca le bunábhar clár ó léiritheoirí neamhspleácha a choimisiúnú. Tá ceanglas ar Údarás Craolacháin na hÉireann (“an BAI”) treoir a ullmhú agus a eisiúint chuig craoltóirí seirbhíse poiblí maidir le formáid chód cleachtais cóirthrádála.

Is féidir achoimre a dhéanamh ar an gcreat reachtach do Threoir an BAI agus do chód cleachtais cóirthrádála do chraoltóirí seirbhíse poiblí mar seo a leanas:

- Éilíonn Alt 112 (1) den Acht ar RTÉ agus ar TG4 araon cód cleachtais cóirthrádála a ullmhú agus a fhoilsiú ina leagtar amach na prionsabail a chuirfidh an craoltóir i bhfeidhm le linn dóibh téarmaí a chomhaontú chun bunábhar clár ó léiritheoirí neamhspleácha a choimisiúnú.
- Forálann Alt 112 (2) den Acht go ndéanfaidh an tÚdarás, tar éis dul i gcomhairle leis an Aire Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádúrtha (“an tAire”), le RTÉ, TG4, agus léiritheoirí neamhspleácha (nó cibé daoine is dealraitheach don Údarás go bhfeidhmíonn siad dóibh) laistigh de 12 mhí tar éis an tAcht seo a rith agus gach ceathrú bliain ina dhiaidh sin, treoir a ullmhú agus a eisiúint do chraoltóirí seirbhíse poiblí maidir le formáid chód.
- Forálann Alt 112 (3) go n-eiseoidh an BAI treoir maidir le formáid chód a bheidh de chineál ginearálta agus nach sonrúfar inti ná míreanna áirithe a mbeidh le cur san áireamh sa chód lena mbaineann an treoir.
- Éilíonn Alt 112 (4) ar RTÉ agus TG4 araon, tar éis dóibh an treoir ullmhaithe ag an BAI a bhreithniú, cód a ullmhú agus é sin a chur faoi bhráid an Aire chun a cheadaithe.
- Rachaidh an tAire i gcomhairle leis an BAI le linn dó nó di cód a bhreithniú. Nuair a cheadóidh an tAire cód, measfar go mbeidh sé tagtha i bhfeidhm agus go gcomhlíonfaidh an craoltóir a bhfuil a chód ceadaithe ar an gcaoi sin an cód sin.
- Ordaíonn an tAcht do chraoltóirí seirbhíse poiblí tagairt a dhéanamh ina chód dá chur chuige maidir le:
 - (a) Cearta a ghlacadh
 - (b) Coimisiúnú ilbhliantúil, agus
 - (c) Clár ama do chaibidlí conartha.

CÓD CLEACHTAIS CÓIRTHRÁDÁLA: TREOIR DO CHRAOLTÓIRÍ SEIRBHÍSE POIBLÍ

Le linn dó na ceanglais a bhaineann le (a) thuas a chomhlíonadh, tabharfaidh craoltóir seirbhíse poiblí aghaidh ar na socruithe a bhfuil sé beartaithe aige a ghlacadh i dtaca le ré agus eisiatacht na n-earnálacha ceart a bhfuil sé ar intinn aige iad a ghlacadh.

Ina theannta sin, cinnteoidh craoltóir seirbhíse poiblí go ndéanfar foráil do réiteach aighnis a eascroidh i leith forálacha cóid (trí eadráin neamhspleách nó ar shlí eile) ar mhodh is dealraitheach don Aire a bheith cuí.

- Déanfaidh an Coiste um Chomhlíonadh, ar ordachán ón Aire, tuarascáil a thabhairt don Aire maidir le craoltóir seirbhíse poiblí do chomhlíonadh cóid dá chuid.
- Comhoibreoidh RTÉ le léiritheoirí neamhspleácha le linn margaíocht a dhéanamh lasmuigh den Stát ar chláir craolacháin fuaimne agus ar chláir teilifíse arna gcoimisiúnú ag RTÉ ó léiritheoirí neamhspleácha.

2. Cur chuige an BAI maidir le Forbairt na Treorach

D'fhorbair an BAI an Treoir seo tar éis comhairliúcháin fhairsing a dhéanamh leis na páirtithe leasmhara reachtúla ábhartha agus tar éis dó aird a bheith aige ar a chuid feidhmeanna reachtúla, ar chuspóirí na gcraoltóirí seirbhíse poiblí agus ar leasanna léiritheoirí neamhspleácha, lucht faire agus lucht éisteachta.

Bhí ábharthacht faoi leith a bhain leis na spriocanna reachtúla seo a leanas de chuid an BAI:

- spreagfaidh an BAI soláthar clár ar ardchaighdeán atá éagsúil agus nuálach ó chraoltóirí tráchtála, pobail agus seirbhíse poiblí agus ó léiritheoirí neamhspleácha;
- éascóidh an BAI do chraoltóirí seirbhíse poiblí a gcuid cuspóirí seirbhíse poiblí mar atá leagtha amach san Acht a chomhlíonadh;
- cuirfidh an BAI timpeallacht rialála ar fáil a éascóidh forbairt earnála craolacháin in Éirinn a fhreagróidh do riachtanais an lucht féachana agus éisteachta agus a mbeidh teacht uirthi ach go háirithe ag daoine atá faoi mhíchumas;
- cuirfidh an BAI clár agus seirbhísí craolacháin i nGaeilge chun cinn agus tabharfaidh sé spreagadh do chláir agus do sheirbhísí Gaeilge.

CÓD CLEACHTAIS CÓIRTHRÁDÁLA: TREOIR DO CHRAOLTÓIRÍ SEIRBHÍSE POIBLÍ

D'aithin an BAI chomh maith agus é i mbun a chuid feidhmeanna a dhéanamh, go ndéanfaidh sé a dhicheall a chinntiú, i measc nithe eile, maidir le bearta a ghlacann an BAI:

- go mbeidh siad comhréireach maidir lena chuid spriocanna mar atá leagtha amach in Alt 25 den Acht;
- go gcuimhneofar ar na cuspóirí, feidhmeanna agus na dualgais leagtha síos do chraoltóirí seirbhíse poiblí i gCodanna 7 agus 8 den Acht;
- go gcruthóidh siad socruithe rialála atá seasmhach agus intuartha; agus
- go spreagfaidh siad forbairt teicneolaíochta san earnáil chraolacháin agus go mbeidh siad in ann freastal go héasca ar an bhforbairt sin agus go gcabhróidh siad le forbairt teicneolaíochta a chur i bhfeidhm san earnáil.

3. Scóip na Treorach

Beidh feidhm ag an dTreoir seo maidir le cód cleachtais cóirthrádála atá lena ullmhú agus lena fhoilsiú ag craoltóir seirbhíse poiblí de bhun Alt 112 (1) den Acht. Leagfaidh cód amach na prionsabail a chuirfidh craoltóir seirbhíse poiblí i bhfeidhm le linn dó téarmaí a chomhaontú i dtaca le bunábhar clár a choimisiúnú ó léiritheoirí neamhspleácha. Le haghaidh cuspóirí na Treorach seo, ní mheasfar nuair a dhéantar clár neamhspleách, go ndearna craoltóir seirbhíse poiblí an clár sin a choimisiúnú ach amháin i gcás go raibh oibligeáid dlí tabhaithe ag craoltóir seirbhíse poiblí, sular tosaíodh an obair ar an gclár a dhéanamh, go n-íocfadh an craoltóir seirbhíse poiblí sin ar a laghad 25% den chostas a bhaineann lena dhéanamh.

4. Treoirphrionsabail

Chuir cur chuige bunaithe ar phrionsabail forbairt na Treorach seo ar an eolas.

Leagtar amach thíos an bunphrionsabal a thugann taca don Treoir seo agus do chód cleachtais cóirthrádála do chraoltóir seirbhíse poiblí. Leagtar amach freisin na prionsabail eile ar chóir dóibh, i dtuairim an BAI, buntaca a thabhairt do chód cleachtais cóirthrádála le haghaidh craoltóir seirbhíse poiblí.

An bunphrionsabal a thugann taca do Threoír an BAI agus do Chód Cleachtais Cóirthrádála le haghaidh Craoltóirí Seirbhíse Poiblí.

Admhaíonn an BAI an rannpháirtíocht ríthábhachtach a bhíonn ag léiritheoirí neamhspleácha agus ag craoltóirí seirbhíse poiblí i dtaca leis an bpróiseas déanta

CÓD CLEACHTAIS CÓIRTHRÁDÁLA: TREOIR DO CHRAOLTÓIRÍ SEIRBHÍSE POIBLÍ

cláir. Ina measc sin tá, *inter alia*, ionchur cruthaitheach, infheistíocht ama agus acmhainní, airgeadas, foireann léiriúcháin, áiseanna léiriúcháin agus saineolas an phríomhphearsanra.

Tá sé mar sprioc ag an dTreoir seo a chinntiú go n-aithnítear an rannpháirtíocht a bhíonn ag gach páirtí sa phróiseas déanta cláir. Molann an BAI go ndéanfar idirbheartaíocht idir chraoltóir seirbhíse poiblí agus léiritheoir neamhspleách le hintinn mhaith agus go gcuirtear leasanna agus riachtanais an chraoltóra seirbhíse poiblí agus an léiritheora neamhspleách araon san áireamh.

Mar aitheantas ar an rannpháirtíocht éagsúil a bhíonn ag léiritheoirí neamhspleácha agus ag craoltóirí seirbhíse poiblí sa phróiseas, is é an bunphrionsabal a thugann taca don Treoir seo agus do chód cleachtais cóirthrádála ná gur chóir, go hiondúil, go mbeadh na cearta i gclár ar coimisiúnadh é ó léiritheoir neamhspleách i seilbh an léiritheora sin ach amháin i gcás go bhfuil na cearta sin glactha go sainráiteach ag craoltóir nó ag páirtí nó páirtithe eile.

Prionsabail eile a chuireann buntaca faoi Chód do Chraoltóirí Seirbhíse Poiblí.

Solúbthacht

Ba chóir go mbeadh cód solúbtha a chóthain chun go mbeadh sé ar a chumas oiriúnú agus freagairt a dhéanamh do choinníollacha sa mhargadh, d'fhorbairtí teicneolaíochta a bhíonn ag síor- athrú agus d'ábhair spéise agus do riachtanais lucht féachana agus éisteachta a bhíonn i gcónaí ag éabhlóidiú.

Cinnteacht agus Follasacht

Chomh maith leis an riachtanas, ó thaobh an chraoltóra de, a bheith solúbtha, ba chóir go mbeadh cinnteacht áirithe ag léiritheoir neamhspleách le linn dó plé a dhéanamh le craoltóir seirbhíse poiblí maidir leis na téarmaí agus na coinníollacha faoina ndéantar cláir a choimisiúnú. Ina theannta sin, ba chóir go mbeadh prionsabal na follasachta ina bhuntaca ag oibríochtaí an chraoltóra le linn dó a bheith ag plé le léiritheoirí neamhspleácha.

Cuspóirí Chraoltóra Seirbhíse Poiblí

Is féidir le cód cleachtais cóirthrádála foráil/forálacha ábhartha a bheith san áireamh chun a éascú do chraoltóir seirbhíse poiblí a chuid cuspóirí seirbhíse poiblí de réir an Achta a bhaint amach.

Oibligeaidí agus Ionchais Tráchtála

Déanfaidh cód foráil maidir le brábúis ó aon saothrú tráchtála de chlár atá lena choimisiúnú a chomhroinnt idir an léiritheoir neamhspleách agus craoltóir seirbhíse poiblí ag aithint go bhfuil oibligeaidí reachtúla ar chraoltóir seirbhíse poiblí i dtaca lena chuspóirí seirbhíse poiblí agus ag aithint freisin go bhfuil ionchais dlisteanacha tráchtála ag craoltóir seirbhíse poiblí agus ag léiritheoir neamhspleách.

5. Treoir maidir le Formáid Chóid do Chraoltóirí Seirbhíse Poiblí

Tugann struchtúr na Treorach seo aird ar fhorálacha Alt 112 den Acht a léiríonn nithe áirithe ar chóir do chraoltóir seirbhíse poiblí aghaidh a thabhairt orthu i gcód cleachtais cóirthrádála.

5.1 Catagóirí Cearta

5.1.1 Aithníonn an BAI gur feidir le catagóirí cearta athrú i gcúinsí éagsúla agus idir chraoltóir amháin agus craoltóir eile. Cuirfear san áireamh, áfach, i gcód cleachtais cóirthrádála chraoltóra seirbhíse poiblí, ráiteas soiléir i dtaca leis na catagóirí éagsúla cearta lena n-áirítear cearta príomhúla agus catagóirí eile cearta a d'fhéadfadh a bheith infheidhme.

5.2 Cearta Príomhúla

5.2.1 Agus ráiteas soiléir á leagadh amach a maidir leis na cearta ar chóir iad a chur san áireamh le cearta príomhúla, déanfaidh cód foráil do chraoltóir seirbhíse poiblí cearta gach léibhinn d'oileán na hÉireann a shealbhú ar feadh tréimhse blianta agus go gcuirfear ar fáil iad mar a chomhaontóidh na páirtithe.

5.2.2 Más cuí, is féidir cearta breise teoranta ar leith a chur san áireamh le cearta príomhúla chun foráil a dhéanamh do chuspóir chraoltóra seirbhíse poiblí i dtaca le seirbhís nó seirbhísí a sholáthar a chomhlíonadh, an fhad is go bhfuil sé sin go réasúnach praiticiúil agus go bhfuil gné seirbhíse poiblí ag baint léi/leo, a fhreastalóidh ar phobail Éireannacha lasmuigh d'oileán na hÉireann. Níor chóir go gcuimseodh na cearta sin níos mó ná mar atá riachtanach do phleananna chraoltóra seirbhíse poiblí chun a chuspóir reachtúil a chomhlíonadh ach amháin i gcás go gcomhaontaítear a mhalairt idir na páirtithe.

5.2.3 Go hiondúil, measann an BAI gur chóir gur tréimhse cúig bliana a bheadh i gceist le tréimhse cearta príomhúla ach amháin i gcás go gcomhaontaítear a mhalairt.

5.2.4 Leagfaidh cód amach an próiséas trínar féidir le craoltóir seirbhíse poiblí síneadh a éileamh i dtaca leis an socrú atá aige maidir le cearta príomhúla, i dtaca leis an dtréimhse clúdaithe ag síneadh den tsaghas sin agus téarmaí aon tsíneadh den chineál sin. Táthar ag súil go ndéanfaí idirbheartaíocht i dtaca leis an méid sin leis an ngnáth-phróiséas idirbheartaíochta tráchtála.

5.3 Cearta Eile

- 5.3.1 Forálfaidh cód do na modhanna lena ndéanfaidh craoltóir seirbhíse poiblí agus léiritheoir neamhspleách idirbheartaíocht ar leith maidir le cearta nach cearta príomhúla iad a ghlacadh i gcás gur mian leis an gcráoltóir seirbhíse poiblí cearta den tsaghas sin a ghlacadh agus i gcás gur mian leis an léiritheoir neamhspleách iad a chur ar fáil.
- 5.3.2 Ní cheadóidh cód aon chuachadh uathoibríoch cearta mar a bheadh idir chearta príomhúla agus cearta eile ach amháin i gcás go ndéantar comhaontú maidir leis sin idir an dá pháirtí.

5.4 Maoiniú Leiriúcháin

- 5.4.1 Ar mhaithe le follasacht, leagfaidh cód amach prionsabail agus cur chuige craoltóra seirbhíse poiblí i dtaca leis an idirbheartaíocht maidir leis an maoiniú léiriúcháin a chuirfidh craoltóir ar fáil.
- 5.4.2 Go hiondúil, cuirfear táille léiriúcháin san áireamh le maoiniú léiriúcháin.

5.5 Saothrú tráchtála agus comhoibriú RTÉ

- 5.5.1 Ag aithint go bhfuil oibligeáidí reachtúla ar chraoltóir seirbhíse poiblí maidir lena chuspóirí seirbhíse poiblí agus ag aithint chomh maith go bhfuil ionchais dlísteanaigh tráchtála ag craoltóirí seirbhíse poiblí agus ag léiritheoirí neamhspleácha, déanfaidh cód foráil go gcomhroinnfear brabúis ó aon saothrú tráchtála de chlár atá lena choimisiúnú idir léiritheoir neamhspleách agus craoltóir seirbhíse poiblí.
- 5.5.2 De bhun Alt 112(12) den Acht, sonrúidh RTÉ ina chód an mheicníocht chun comhoibriú a dhéanamh le léiritheoirí neamhspleácha maidir le margaíocht a dhéanamh lasmuigh den Stát ar chláir craolacháin fuaimne agus ar chláir teilifíse ar coimisiúnaigh an craoltóir iad ó leiritheoirí neamhspleácha.

5.6 Cartlannú

- 5.6.1 Déanfaidh cód foráil gur chóir do chonradh idir chraoltóir seirbhíse poiblí i dtaca le clár a choimisiúnú dualgas a chur ar an léiritheoir neamhspleách, a mhéid agus is féidir leis é sin a dhéanamh, cibé cearta a bhronnadh ar an gcráoltóir seirbhíse poiblí agus a chuirfidh ar chumas an chraoltóra seirbhíse poiblí na hoibligeáidí atá curtha air de réir an Achta, lena n-áirítear, ach go háirithe, forálacha Alt 111, agus 114 (1) (e) nó 118 (1) (e), a chomhlíonadh.

5.7 Úsáid

- 5.7.1 Déanfaidh cód foráil go gceadófar do chraoltóir seirbhíse poiblí a dhéanann clár a choimisiúnú, le linn nó tar éis téarma chomhaontú na gcearta príomhúla, gearrshliochtanna ón gclár coimisiúnaithe a chraoladh.
- 5.7.2 Déanfaidh cód foráil do mheicníocht a éascaíonn do chraoltóir seirbhíse poiblí a dhéanann clár a choimisiúnú cuid den lánas nó an lánas ar fad den gclár coimisiúnaithe a úsáid i gclár atá léirithe ar leithligh. Tabharfar aghaidh ar chomhaontú maidir le rátaí úsáide ag céim an chonartha.

5.8 Coimisiúnú Ilbhliantúil

- 5.8.1 Leagfaidh cód amach go soiléir na prionsabail a chuireann taca faoi chur chuige craoltóra seirbhíse poiblí maidir le coimisiúnú ilbhliantúil.

5.9 Clár ama Le haghaidh Idirbheartaíocht Conartha

- 5.9.1 Leagfaidh craoltóir seirbhíse poiblí amach ina chód nó i ndoiciméad a bhaineann a chuid téarmaí gnó maidir le cláir a choimisiúnú. I measc na réimsí a dtugtar aghaidh go hiondúil orthu tá:

- An próiseas chun moltaí maidir le coimisiúnú a chur faoi bhráid
- Forléargas ar an gclár ama don phróiseas measúnaithe agus cinnteoireachta i dtaca le moltaí den chineál sin
- Aithint an duine nó na daoine san eagraíocht atá freagrach as cinntewoireacht a dhéanamh, agus
- An próiseas agus an tráthchlár chun idirbheartaíocht conartha a dhéanamh agus chun conarthaí a chur i gcrích.

- 5.9.2 Tabharfaidh cód gealltanas maidir le hidirbheartaíocht conartha idir pháirtithe a chríochnú go tráthúil. Go hiondúil, ba chóir go mbeadh léiritheoir neamhspleách agus craoltóir seirbhíse poiblí ag súil go mbeadh an idirbheartaíocht conartha ar fad críochnaithe mí amháin ar a laghad sula gcuirfear tús le taifeadadh/príomhscannánaíocht a dhéanamh ar an gclár coimisiúnaithe.

5.10 Réiteach Díospóide

- 5.10.1 De bhun Alt 112 (9) den Acht, leagfaidh craoltóir seirbhíse poiblí amach, ina chód nó i ndoiciméad eile a bhaineann, nósanna imeachta chun díospóidí a tharlaíonn i dtaca le forálacha a chóid a réiteach. Sonrófar go soiléir an mheicníocht atá á moladh chun díospóid den chineál sin a réiteach, bíodh sé

CÓD CLEACHTAIS CÓIRTHRÁDÁLA: TREOIR DO CHRAOLTÓIRÍ SEIRBHÍSE POIBLÍ

sin trí idirghabháil nó trí eadránú nó eile. Ní sé i gceist go bhfeidhmeoidh an BAI mar eadránaí nó mar idirghabhálaí in aon díospóid.

5.10.2 Cinnteoidh aon réiteach ar dhíospóid go n-íoslaghdaítear na costais, ionas nach gcuirfear léiritheoir neamhspleách nó craoltóir faoi mhíbhuntáiste ag costas nós imeachta den chineál sin.

5.11 Leasuithe ar Chód Cleachtais Cóirthrádála Craoltóra Seirbhíse Poiblí

5.11.1 I gcás gur mian le craoltóir seirbhíse poiblí leasú ar a chód a dhéanamh agus a fhoilsiú de bhun Alt 112 (11) den Acht, déanfaidh an tAire comhairliúchán leis an BAI maidir le leasuithe ar bith a moltar. Le linn dó comhairliúchán a dhéanamh leis an Aire, beidh aird ag an BAI ar an bhfuil na moltaí de réir Threoir an BAI nó nach bhfuil. Soláthróidh craoltóir don BAI aon fhaisnéis nó an fhaisnéis ar fad a d'fhéadfadh cabhrú leis an BAI measúnú a dhéanamh ar aon chód nua nó leasaithe atá á mholadh.

5.12 Tuarascáil don Aire maidir le Comhlíonadh Craoltóra Seirbhíse Poiblí i dtaca le Cód

5.12.1 I gcás go n-ordaíonn an tAire do Choiste um Chomhlíonadh an BAI tuarascáil i dtaca le comhlíonadh craoltóra seirbhíse poiblí i dtaca le cód a dhéanamh de bhun Alt 112 (10) den Acht, táthar ag súil go gcomhoibreoidh an craoltóir ábhartha leis an gCoiste um Chomhlíonadh maidir le haon iarratas ar fhaisnéis. D'fhéadfadh sé sin a chur san áireamh, gan teorainn, faisnéis maidir le líon agus nádúr coimisiún neamhspleácha, an creat ama maidir le conarthaí a chur i gcrích, nádúr agus tréimhse cearta agus nádúr agus réiteach díospóidí a tharla.

6. Foráil leis an Treoir a Athbhreithniú

De réir fhorálacha Alt 112 (2) den Acht, déanfaidh an BAI athbhreithniú ar an dTreoir ag tráth nach deanaí ná ceithre bliana tar éis an Treoir a fhoilsiú.

